

STRÖMSBOKEN

AV

ALFRED MATTESSON

Del II:1, häft. 12

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1955

STRÖMSBOKEN

av

ALFRED MATTESSON

DEL II:1

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1955

Del II:1 häft. 12

Ströms Hembygdsförening.

Styrelse.

Ledamöter intill tiden för årsmötet 1959: Byggnadssnickare Georg Örjebo, ordf., Jordbruksinspektör Olof Eriksson, Köpman Gunnar Simonsson, Lantbr. Per Strömlund, Kärrnäset, Lantbr. Svante Svensson, Strandliden.

Ledamöter intill tiden för årsmötet 1957: Vävlärarinnan fröken Karin Nilsson, vice ordf., Distriktsöverlärare Stig Lander sekr., Slöjdlärarinnan Rebecka Ström, Fru Anna Espmark, Äspnäs, Lantbrukare Anders Jonasson, Tullingsås.

Suppleanter 1955-1959: Lärarinnan fru Vera Sandhill, Ulriksfors, Källarmästare Folke Hopstadius, Hemmansägare Jonas Hansson, Öjarn.

Suppleanter 1953-1957: Hemmansägare Jonas Täckhammar, Täckan, Hemmansägare Mattias Näsström, Strandliden, Hemmansägare Erik Hemmingsson, Tullingsås.

Hedersledamöter.

F. d. Bankdirektör O. Olofsson, Näset, (död 1955) och Rektor Alfred Mattesson, Lund.

Ständiga medlemmar.

Sjökapten Gustav Bergstrand, Stockholm, F. d. Bankdirektör Gunnar Björkman, Stockholm, Advokat Artur Bååthe, Stockholm, Agronom Arvid Bååthe, Östersund, Fru Gertrud Hallendorff, Appelboch, S. Africa, Fru Lydia Pettersson, Östersund, Fröken Anna Rosenberg, Öhn, Hemmansägare Erik Rosenberg, Öhn, Hemmansägare Magnus Rosenberg, Öhn, Köpman Gunnar Simonsson.

Årsbetalande medlemmar 1954 voro 344.

Randanmärkningar.

Först ett varmt tack till kronojägare Mauritz Trangius för fortsatt hjälp med personalia och till f. skogsfaktor Mikael Larsson i Svaningen, som oförtröttat bistått mig med Svaningens historia. Detta mitt

tack gäller också f. skogsförvaltare Oscar Nyman på Frösön och överstelöjtnant Gustaf Lund i Östersund, som också lämnat värdefulla uppgifter, den förre om Svaningen och den senare om de militära förhållandena vid Jonsgårds militieboställe.

De förkortningar, som använts vid hänvisningarna är : A = Alavattnet, Bg = Berge, Bo = Bonäset, Brk = Bredkälén, Gds = Gärdnäset, Grlg = Grelsgård, Hs = Hillsand, Hö = Hössjön, Hbg = Hössjöberg, Jg = Jonsgård, Jv = Jerilvattnet, Kns = Kärrnäset, Lb = Lövberga, Lå = Långåsen, Nx = Nexåsen, Rås = Risselås, Svg = Svaningen och Vl = Vallen.

Hittills har endast 17 byar behandlats, och det återstår minst 29. I ett kommande häfte beräknas i första hand inflyta utredningar om Risselås och Vallen.

A. M—n.

95. *Fredrik Fors* f. 1864 28/9 från Skog, Gävleborgs län
 g. 1888 27/12 m. *Johanna Sofia Lind* f. 1867 19/9 fr. Ockelbo
 d. *Hanna Linnéa* f. 1897 12/6
 s. *Paul Valdemar* f. 1900 20/9
 d. *Karin Ragnhild* f. 1904 7/7

Grelsgård nr 2

96. *Johan Månsson Edin* f. 1861 10/4 d. 1945 20/4
 g. m. *Anna Matilda Mattsdotter* f. 1866 17/4 fr. Tåsjö
 s. *Magnus* f. 1885 15/12
 s. *Mattias*, f. 1888 6/10
 s. *Johan Vilhelm* f. 1891 6/11
 d. *Anna Magdalena* f. 1894 6/9
 s. *Karl*
 d. *Lucia Katarina* } f. 1900 14/5
 d. *Maria Kristina* f. 1903 6/5
 s. *Olof Nikolaus* f. 1906 7/4
 s. *Erik* f. 1909 20/5
97. *Magnus Edin* f. 1885 15/12
 g. m. *Bricken Emilia Andersson* f. 1902 21/8 fr. Arbrå
 d. *Anna Märta* f. 1920 5/2
 d. *Gunda Lucia* f. 1922 14/4
 d. *Edit Matilda* f. 1924 3/7
98. *Johan Vilhelm Edin* f. 1891 6/11
 g. m. *Anna Margareta Eriksson* f. 1886 20/11 fr. Hednings-
 flokälén
 d. *Anna Kristina* f. 1913 2/8
 s. *Johan Hilding* f. 1915 16/1

Räkälén

99. *Johannes Jönsson* f. 1899 7/8
 g. m. *Maria Funseth* f. 1903 19/12 (Grelsg.: 35)
 s. *Sigurd* f. 1924 13/3
 s. *Rune* f. 1925 18/7
 s. *Erik Ossian* f. 1929 13/12

Jonsgård.

I Jordebog för Jemteland av år 1544 har upptagits "Oluf Jonsson pa Assen", som erlagt i skatt 1 skinn (hermelin) och 1 skelling. Enligt skattelängden 1599 har för Jornsgaardt betalats 3 schind 6 sk. Tiondeförteckningen 1600—1601 nämner två gårdar i Jornsgaardh, som enligt jordeböckerna 1648—1650 beboddes av Peder Erichson $2\frac{1}{2}$ tnl och Carl Olofsson 3 tnl.

Ur Richard Gothes anteckningar om Ströms sockens byar anføres här ett citat ur 1658 års dombok: "framträdde en finne Erich Olofsson ifrån Ramsill och köpte ett hemman Jonsgårdh af Erich Persson". Enligt Bygdén, Härnösands Stifts Herdaminne, inköpte dåvarande kappelanen, sedermera kyrkoherden i Hammerdal, Jonsgården 1665. Han sålde sedan gården till sin svåger, pastor confirmatus i Hammerdal Mathias Medenius, som bodde där till sin död 1683. Senare ägare var Isak Mattsson, Israel Israelsson och Matts Persson. För hemmanet Jonsgård nr 1 om $2\frac{1}{2}$ tnl krono erlades 1698 i skatt landskild 1 dlr = 13 öre, skinnskatt 3 öre och avrad 1 öre 12 pgr = 1 dlr 17 öre 12 pgr. 1725 utgjorde skatten eller räntan landskild 2 dlr 26 öre, silverskatt 5 dlr, skjutspenningar 6 dlr, prostetull $1\frac{1}{2}$ öre, skinnskatt 6 öre och avrad 3 öre = 14 dlr 5 öre. Den 22 december 1769 skatteköpte Matts Persson hemmanet för 120 dlr smt med "hus, jord, åker, äng, skog, mark, fiske, fiskevatten, qvarn och qvarnställe, torp och torpställe och alla andra tillägor i våto och torro när by och fjärran". Brosve hette ett torpställe, som ägdes av Matts Persson.

Hemmanet Jonsgård nr 2 om 3 tnl blev fänriksboställe och brukades omkring 1700 av fänrik Johan Hellberg. Skatten utgjorde då landskild 1 dlr 22 öre, skinnskatt 3 öre och avrad 3 öre = 1 dlr 28 öre, 1725 var löjtnant Olof Lund boställsinnehavare och erlade landskild 3 dlr 12 öre, silverskatt 6 dlr, skjutspenningar 6 dlr, prostetull $1\frac{1}{2}$ öre, skinnskatt 6 öre och avrad 6 öre = 15 dlr 22 öre.

Å en karta över Jonsgård, som upprättats 1747 över åker och äng var arealen 2 tnl $29\frac{3}{7}$ kpl för nr 1 och 3 tnl $22\frac{4}{7}$ kpl för nr 2 eller bostället. Jordmånen å förra hemmanet var sandmylla och klapperjord och å det senare bergig och stenig, varför åkern om 6 kpl reducerats till hälften.

Vid den skriftliga fördelningen för Bygden den 14 november 1767 hade nr 1 en åkerareal av 4 tnl $2\frac{1}{8}$ kpl och 3 tnl $18\frac{3}{4}$ kpl slätter med $2\frac{1}{2}$ lass eller $\frac{5}{6}$ parm hårdvallshö. 1782 var skatten för Jonsgård nr 1 4 rdr 34 skr 3 rst o. för fänriksbostället 5 rdr 12 skr 2 rst.

Vid laga skifte 1856—58 var delägarna å nr 1 kronolänsman P. Holm med 1 tnl, Nils Jönsson med 1 tnl och Anders Andersson med $\frac{1}{2}$ tnl och å nr 2 landbonden Erik Ersson med 3 tnl skatt.

Litt. P. hemmanet nr 1 med Reg. nr 1² om 1 tnl skatt omfattade åker 21 rev 74 stänger; uppskattn. 19 rev 89 st 15 fot el. 3 tnl 28,2 kpl; lindor 3 rev. 21 stänger; uppskattn. 2 rev 31 st 90 fot el. 0 tnl 18,3 kpl; äng 290 rev 5 stänger; uppskattn. 74 rev 7 st 62 fot el. 51 tnl 25,4 kpl; skogsmark 7114 rev. 18 stänger; uppskattn. 100 rev 64 st 7 fot el. 1270 tnl 12,4 kpl.

Ägaren kronolänsman P. Holm bodde kvar på gamla tomten och fick sina ägor utlagda i två skiften.

Litt. Q. hemmanet nr 1 med reg. nr 1⁶ om 1 tnl skatt omfattande åker 21 rev. 94 stänger; uppskattn. 19 rev. 35 st 66 fot el. 3 tnl 29,4 kpl; lindor 5 rev. 38 stänger; uppskattn. 3 rev. 52 st 67 fot el. 0 tnl 7 kpl; äng 474 rev. 49 stänger; 24 rev. 55 st 94 fot el. 84 tnl 23,4 kpl; skogsmark 7263 rev. 22 stänger; uppskattn. 89 rev. 42 st 15 fot el. 1297 tnl 0,2 kpl.

Ägaren Nils Jönsson utflyttade frivilligt och ägorna utlades i två skiften.

Litt. R. hemmanet nr 1 med Reg. nr 1⁴ om $\frac{1}{2}$ tnl skatt omfattade åker 11 rev. 40 stänger; uppskattn. 8 rev. 31 st 3 fot el. 2 tnl 1,1 kpl; lindor 77 stänger; uppskattn. 0 rev. 45 st 36 fot el. 0 tnl 4,4 kpl; äng 264 rev. 14 stänger; uppskattn. 52 rev. 66 st 66 fot el. 47 tnl 5,4 kpl; skogsmark 1963 rev. 97 stänger; uppskattn. 37 rev. 3 st 50 fot el. 350 tnl 22,7 kpl.

Ägaren Anders Andersson bodde kvar och fick sina ägor i två skiften.

Litt. S. hemmanet nr 2 med Reg. nr 2¹ fänriksbostället om 3 tnl skatt omfattade äng 1510 rev. 77 stänger; uppskattn. 359 rev. 20 st 4 fot el. 269 tnl 25 kpl; skogsmark 15847 rev. 84 stänger; uppskattn. 231 rev. 58 st 6 fot el. 2824 tnl 31 kpl.

Med utflyttningsskyldighet utlades ägorna i ett skifte.

Vid skiftet avtogs för Bergets, Grelsgårds, Gärdes och Jonsgårds gemensamma behov

åker 5 rev. 35 stänger; uppsk. 4 rev. 15 st 23 fot el. 30,6 kpl; lindor 1 rev. 61 stänger; uppsk. 91 st 97 fot el. 9,1 kpl; äng 58 rev. 44 stänger; uppsk. 15 rev. 23 st 13 fot el. 10 tnl 13,9 kpl; skogsmark 101 rev. 61 stäng; uppsk. 1 rev. 59 st 61 fot el. 18 tnl 4,5 kpl.

Gemensamma ägor var båthusplats vid Strömssjön invid gränsen till Näsets by, två myrtäcker på Tjärnmyran vid Vallen, tre källplatser

vid Grelsgårdskällan samt två brunnar i dalen väster om Gärde. Såg- och kvarnplats vid Kvarnån och sågplats vid Malmån. Vidare undantogs en 20 fot bred väg till Alanäs, den s. k. Lövbergavägen, samt 16 fot breda vägar till källorna och till såg- och kvarnplatser, båtställe och väg över skogen. Samfällda fäbodvallar fanns inte, utan var och en fick anlägga sådana på egna skiften.

Under 12 år skulle vederbörande få bärga foder på de gamla stäl-lena. Ersättningen för odling och hävd till dem som kom att frångå odlade och väl hävdade ägor, fastställdes till 60 rdr för kvadratrev åker, 37,5 rdr för lindor och 75 rdr för förland och äng på skogs-mark. Dessutom skulle under tre år som ersättning för minskad avkastning från de avstådda ägorna erläggas 1 tunna korn för åker och 20 liispund hö för äng, allt per kvadratrev.

Hela kostnaden för detta laga skifte å byarna Berget, Grelsgård, Gärde och Jonsgård uppgick till 6240 rdr banco, då arvoden för godemännen cirka 250 rdr medtagits.

Jonsgårds boställe för fänriken vid Majorens kompani vid Jämtlands dragonregemente innehades under tiden 1698—1841 av 29 olika militärer. Dessa var Johan Hellberg 1698—1704, Ifvar Ryss 1705—1712, Olof Lund 1712—1718, Carl Lake 1719—1721, Olof Lund 1722—1741, Daniel Charling 1741—1742, Olof Oldberg 1743—1746, J. G. Ruut 1746—1752, Jean Hendrik Rickman 1752—1753, Erik Johan Örbom 1753—1755, Isac Lemoine 1755—1762, Erik Johan Örbom 1762—1763, Carl Fredrik Cavallius 1763—1766, Michael Johan Planting Berglo 1766—1768, Niklas Johan von Kræmer 1769—1770, Magnus Ljungfelt 1770—1772, Herman Rudenschöld 1772—1774, Rutger Maclean 1775—1778, Bengt von Strokirk 1778—1783, Carl Fredrik Bennet 1783—1786, Otto Ludvig Bennet 1786—1790, Math. Rosén von Rosenstein 1790—1792, Daniel Mörck 1792—1796, Jacob Göran Lilliesköld 1796—1799, Jacob Fredr. Hjort af Ornäs 1799—1807, E. C. Winnberg 1807—1812, J. L. Winnberg 1812—1814, Nils Bolin 1815—1817, Nils Andersson 1817—1824, P. G. af Bjerkén 1824—1830, A. J. Edelsvärd 1830—1841. Under den tid Jonsgård nr 2 var militieboställe hölls 30 husesyner. Protokollen över dessa finns i länsarkivet i Östersund. Där får man mycket detaljerade uppgifter om byggnadernas och jordens skötsel.

Vid husesynen den 4 och 5 juli 1744 anmärktes, att karaktärsbyggnad eller huvudbyggnad saknades och att ej heller tjänliga eller tillräckliga husrum eller duglig källare fanns. Det föreslogs därför, att karaktärsbyggnad och välvd källare skulle uppföras. Då dugligt timmer och annat virke ej fanns på boställets skog, utan måste köpas på ett ställe, som låg $1\frac{1}{2}$ mil borta och andra materialier också måste anskaffas med stor möda och kostnad till denna avlägsna ort, kunde denna byggnad ej uppföras under en kostnad av 500 rdr. Den skulle

uppsättas på södra sidan om gården, minst 20 famnar från de andra laga husen. Den föreslagna karaktärsbyggnaden blev aldrig uppförd. Östra stugan med kammare och förstuga var mycket gammal och hade utdömts redan 1723 men stod ännu orörd. I stället för denna skulle en ny stuga med förstuga och kammare uppföras 18 aln. lång, 10 aln. bred och $3\frac{1}{4}$ aln. hög. Västra stugan hade också utdömts 1723, men löjtnant Olof Lund hade låtit taga ned den, och en ny stuga hade uppsatts. Den var $10\frac{1}{2}$ aln. lång, 10 aln. bred och $3\frac{1}{4}$ aln. hög och försedd med köksspis och bakugn, fyra fönster och dörr med gångjärn. Syllarna och de längst ner liggande stockarna var för nötta, varför denna stuga måste tas ned och försees med nya syllar, tre nya stockar samt försees med högre takröse. Taket var också odugligt, och endast nävern kunde användas till det nya taket. Skorstenen skulle rappas och kalkslås. Mullbänken på södra sidan skulle tas bort och sten fot läggas under byggnaden. Där fattades också två spjäll jämte järnstolpar. I stugan fanns två väggfasta sängar, två bänkar och ett bord. Väster ut på gården fanns en byggnad med två kamrar. Den var uppförd 1715 och $13\frac{1}{2}$ aln. lång, 6 aln. bred och 3 aln. hög. Den borde underhållas, fastän den ej ansågs behövlig, när karaktärsbyggnaden uppförts.

Källaren $5\frac{1}{2}$ aln. lång, 5 aln. bred och 3 aln. hög var ordentligt underhållen. Ej heller fanns något att anmärka på foderboden 10 aln. lång, 8 aln. bred och 4 aln. hög. Visthuset, även kallat sädesboden, 9 aln. långt, $6\frac{1}{2}$ aln. brett och 4 aln. högt, var däremot så bristfälligt, att ett nytt måste uppföras. Det skulle göras 8 aln. långt, 8 aln. brett och 4 aln. högt. Stallet 8 aln. långt, 8 aln. brett och 3 aln. högt med 4 spiltor samt litet foderrum var såsom brukligt var på orten. Loftbyggnaden med två rum ovanpå och ett nere var 12 aln. lång, 9 aln. bred och $6\frac{1}{2}$ aln. hög. Redskapshuset, som var uppfört 1733, var 9 aln. långt, $7\frac{1}{2}$ aln. brett och $2\frac{1}{2}$ aln. högt. Port och lider skulle uppföras och göras 9 aln. långt, 8 aln. brett och 4 aln. högt. En byggnad med hemlighus och svinhus under utdömdes och i stället skulle nytt hemlighus och särskilt svinhus byggas. De skulle göras med 4 knutar och 8 aln. långa, 6 aln. breda och 4 aln. höga. Fähuset, som var uppfört 1734 av furutimmer och utan höskulle, var 12 aln. långt, 10 aln. brett och 3 aln. högt och tarvade endast mindre reparationer. Fårhus fanns ej, men skulle byggas 8 aln. långt och 6 aln. brett, och 4 aln. högt. Kornladan med tvenne golv var $13\frac{1}{2}$ aln. lång, 11 aln. bred och $4\frac{1}{2}$ aln. hög. Utom gården fanns en badstuga uppförd 1741 av furutimmer och 9 aln. lång, 7 aln. br. och 3 aln. hög. Kölina skulle byggas.

Hela åkerjorden bestod, såsom brukligt var i orten, av 5 tnl åker. Av dessa hade $\frac{3}{4}$ årligen besåts, dock var 1742 ej mer än $1\frac{1}{4}$ tnl uppkört. Det övriga måste med stor möda o. kostnad uppristas, rensas och köras. Jorden var mycket mager och rotvuxen. Under medelmåttiga år erhöles 50 lass ängshö. Avradsfiske fanns i Jormvattnet.

Vid synen 1753 meddelades, att karaktärsbyggnaden ej uppsatts. Enligt boställsordningen skulle den byggas av sten. Man kunde dock ej göra något förslag på material, och ritningar hade man ej fått. I hela Jämtland fanns ej, hette det, någon murarmästare, som kunde lämna uppgift om kostnaden för byggande med tegel eller annan lämplig mursten. Boställsinnehavaren begärde, att byggnaden skulle få uppföras av trä. Ny våningsbyggnad med två stugor och en kammar uppfördes 1789. Den var 26 aln. lång, $10\frac{1}{4}$ aln. bred och $3\frac{1}{2}$ aln. hög. Nytt fähus byggdes 1833. Detta var $13\frac{1}{2}$ aln. långt, $12\frac{1}{2}$ aln. brett och $5\frac{1}{4}$ aln. högt.

Hammerdals Tingslags dombok för 1813 lämnar några upplysningar om jordbruket på bostället. Boställsinnehavaren löjtnant Joh. Ludv. Winnberg skrev till komminister Jonas Angman den 27 mars och bad honom skaffa en ny landbonde, då den förre, Olof Andersson, hade avlidit. Då det rädde stor brist på utsäde, ansåg sig Angman ej kunna skaffa en ny. Han rådde löjtnanten att själv försöka ombesörja sådden. På detta svarade denne, att kornet var för dyrt för att han skulle kunna gå med på förslaget. Kornet kostade 30 rdr tunnan och om det blev ett gott år kunde priset sjunka till 10 rdr. Angman försökte då få landbondens änka Brita Mårtensdotter att bruka bostället. Trots svårigheten att anskaffa utsäde ville hon försöka, men hon sade sig ej kunna ge mer än efter det ackord hon haft med löjtnant Eric Casimir Winnberg. Detta var 20 rdr, varav hemmansrätten skulle avräknas. Blev det ett gott år, kunde hon dessutom ge $\frac{1}{2}$ ispund smör. Om det blev missväxt, hoppades hon få avräkning. Löjtnanten var ej särskilt villig gå in på förslaget, men sade i ett brev till Angman, "att det är bra att bostället på något sätt bliver brukat."

År 1839 var åkern enligt då förrättad syn väl hävdad. När $\frac{1}{3}$ ligger i träde är utsädet $2\frac{1}{2}$ tunna.

Efter 1841 utarrenderades bostället på 30 år till Erik Ersson. Ärliga arrendet utgjorde då 2 tunnor korn och 40 rdr banco. Vid synen 1866 hade arrendatorn från ris och rot upptagit 12 revar 65 stänger 28 fot åker och 18 revar 30 stänger 24 fot lindor. Han hade dessutom avröjt 98 revar för blivande odlingar. På hemmanet fanns nu ett dagsverkstorp, och där hade upptagits 1 rev 38 stänger 44 fot åker och 2 revar 98 stänger 63 fot lindor samt avröjts 25 revar.

Arrendet övertogs 1871 av Erik Persson, som erlade 1 centner smör och 60 rdr. Arrendet var på 20 år. Vid Erik Perssons frånfälle 1888 övertog dennes måg Per Häggström arrendet.

1943 var antalet invånare i Jonsgård med Brosve, Råkälen och Österkälens anhalt 145 (71 män och 74 kvinnor).

Jonsgård nr 1 om $2\frac{1}{2}$ tnl krono.

1. *Isak Mattsson*
g. m. *Märta Israelsdotter*

- s. Israel
d. Sara f. 1710 14/8
2. *Israel Isaksson* d. 1742
g. m. *Kerstin Andersdotter*
3. *Matts Persson* f. 1712 begr. 1795 22/2
g. m. *Sara Isaksdotter* f. 1710 14/8 begr. 1793 30/6
s. Per f. 1740
s. Isak f. 1743 29/6
d. Märeta f. 1746 25/12
s. Olof f. 1748 4/4
d. Kerstin f. 1750 7/1
s. Matts f. 1751 5/5
4. *Per Mattsson Öberg* f. 1740 d. 1799 24/2
g. m. *Sara Olofsdotter* f. 1746 13/6 d. 1822 21/1 fr. Risselås
s. Matts f. 1771 6/10
d. Anna f. 1774 13/9
s. Olof f. 1775 6/10 Holm
s. Per f. 1778 12/8 d. 1780 5/11
s. Carl f. 1781 3/10
s. Per f. 1784 11/11 Ås båtsman
d. Sara f. 1789 15/8 begr. 1791 15/5
Genom lottning erhöll Per Ås hemmanet. Han sålde det till
5. *Olof Holm* f. 1775 6/10
g. 1803 27/12 m. *Brita Persdotter* f. 1779 25/5 fr. Stamsele
Olof Holm testamenterar hemmanet till sin hustru, som efter mannens frånfälle gifter sig med
6. *Jöns Nilsson* f. 1787 29/7 d. 1872 29/12 nämndeman Grlg: 41
g. 1814 30/5 m. *Brita Persdotter* f. 1779 25/5
s. Nils f. 1815 6/4 d. 1867 13/1
s. Olof f. 1817 29/10
s. Per f. 1821 10/3 Holm
s. Jöns f. 1824 22/4
7. *Nils Jönsson* f. 1815 6/4 d. 1867 26/4 nämndeman
g. 1848 13/4 m. *Sigrid Ersdotter* f. 1822 9/11 d. 1867 24/9 fr. Tullingsås
s. Jöns f. 1846 6/11
8. *Jöns Jönsson* f. 1824 22/4 d. 1893 11/6
g. 1851 19/6 m. *Karin Nilsdotter* f. 1829 21/3 d. 1922 22/9 fr. Tåxan

9. *Olof Jönsson* f. 1817 29/10 d. 1900 5/4
 g. 1. m. *Brita Ersdotter* fr. Tullingsås
 d. *Brita* f. 1845 1/10 g. m. *Anders Olofsson*, Tullingsås
 g. 2. m. *Maria Ersdotter* f. 1828 6/3 d. 1919 12/3 fr. Tullingsås
 s. *Jöns* f. 1856 7/12 d. 1905 1/7 Strömgren
 g. 1884 20/11 m. *Ingeborg Rosenberg* fr. Öhn
 d. *Sigrid* f. 1859 26/5 d. 1905 22/6 (Gä: 46)
 s. *Eric* f. 1863 16/9 d. 1876 11/5
 s. *Olof* f. 1866 8/9 d. 1954 9/1
 s. *Pehr* f. 1869 6/8 d. 1884 5/12
 d. *Maria Kristina* f. 1874 17/3
10. *Olof Olofsson* f. 1866 8/9 d. 1954 9/1 landstingsman RVO
 g. m. *Margareta Jansdotter* f. 1869 31/3 (Jg: 16)
 s. *Johan Erik* f. 1894 10/2
 s. *Olof* f. 1896 19/4 d. 1925 27/11
 d. *Maria Elisabet* f. 1897 22/11
 d. *Kristina* f. 1899 10/2
 s. *Per Helmer* f. 1901 28/3 d. 1901 21/4
 d. *Signe* f. 1902 4/6 g. 1936 5/3 m. bankdirektör *Otto Åström*, Luleå
 s. *Per Edmund* f. 1904 16/11
 s. *Nils* f. 1907 17/3
 s. *Karl* f. 1909 17/4
 s. *Jöns* f. 1911 3/12
11. *Johan Erik Olofsson* f. 1894 10/2
 g. 1920 21/11 m. *Agnes Ersson* f. 1894 14/9 fr. Strömsund
 s. *Karl Erik* f. 1921 21/10 g. 1950 6/5 m. *Karin Wiberg*
 fr. Överhogdal
 d. *Anna Margareta* f. 1925 21/9 g. 1946 2/6 m. *Göran Hansson*, Strömsund
12. *Mauritz Trangius* f. 1887 15/10 kronojägare
 g. 1920 6/6 m. *Maria Elisabet Olofsson* f. 1897 22/11
 d. *Margit Elisabeth* f. 1921 15/3 g. 1946 12/1 m. *Lars Erik Larsson* f. 1918 18/5 Våle, Bodsjö
 s. *Nils Lennart* f. 1924 24/6 radiotelegrafist g. 1950 28/5
 m. *Ruth Hjördis Bohlin* f. 1925 13/10 fr. Vagröd, Frösön
13. *Per Olofsson* f. 1904 16/11 kontorist
 g. 1937 m. *Birgit Arboren*, f. 1905 16/3 skolkökslärarinna fr. Stockholm
 d. *Anna Birgitta Margareta* f. 1938 27/1
 s. *Ingvar* f. 1942 25/5 d. 1945 11/12
 s. *Per Olof Urban* f. 1947 30/1

14. *Nils Olofsson* f. 1907 17/3
g. 1939 26/8 m. *Stina Nilsson* f. 1897 16/2 fr. Oviken
15. *Karl Olofsson* f. 1909 17/4
g. 1948 9/10 m. *Evy Andersson* f. 1922 24/12 fr. Borgvattnet
d. *Eva Kristina* f. 1949 19/4
s. *Karl Olof Tore* f. 1954 1/3
16. *Jan Ersson* f. 1832 23/9 d. 1917 7/6
g. m. *Maria Brita Mikaelson* f. 1834 28/3 d. 1912 6/8 fr. Hillsand
s. *Erik* f. 1863 7/6 d. 1879 25/11
d. *Elin* f. 1864 26/9 d. 1952 2/8
g. m. *Anders Åström*, Ramsele
d. *Margareta* f. 1867 21/2 d. 1869 19/1
d. *Margareta* f. 1869 31/3 (Jgd: 10)
d. *Maria Kristina* f. 1872 18/3
s. *Mikael* f. 1875 20/1
s. *Erik* f. 1880 4/5 d. 1881 15/3
17. *Erik Nilsson Glad* f. 1833 5/10
g. m. *Emilia Andrietta Sedervall* f. 1828 13/3 fr. Stockholm
18. *Mikael Jansson* f. 1875 20/1 d. 1939 26/1
g. 1903 10/5 m. *Maria Elisabet Byberg* f. 1882 16/5 d. 1953 22/9
s. *Johan* f. 1904 28/9 g. 1932 2/12 m.
Anna *Margareta Hallsten* f. 1907 7/12 fr. Svaningen
d. *Märta* f. 1906 25/9 g. 1941 22/11 m.
Erik Almin f. 1886 11/11 fr. Stockholm
s. *Anders Helmer* f. 1909 12/2 g. 1944 28/7 m.
Gunborg *Elisabet Larsson* f. 1919 5/4 (Hö: 8)
d. *Maria Brita* f. 1911 26/7 g. 1938 17/12 m.
Anders Edvard Olofsson f. 1905 18/3, Solberg, Hammerdal
s. *Erik Mikael* f. 1914 24/3 g. 1945 26/12 m.
Irma Ellida Norrman f. 1921 30/6 fr. Vågdaalen
d. *Ellen Margareta* f. 1916 2/5
s. *Per Hugo* f. 1918 25/5 g. 1947 23/6 m.
Asta Renman f. 1928 4/9 fr. Blattniksele, Sorsele
d. *Emma Elisabet* f. 1920 28/6 g. 1945 27/5 m.
frisör *Birger Schröder* fr. Åsen, Hammerdal
d. *Lilli Kristina* f. 1922 12/10 g. 1953 12/6 m.
Leo Meurman f. 1923 6/3 Stockholm
d. *Eva Margareta* f. 1924 17/9 g. 1950 12/6 m.
Lars Stenström f. 1923 11/5 Linköping
d. *Ester Ingeborg* f. 1927 30/12 g. 1950 9/12 m.
Sigurd Norström f. 1922 24/10 Forsmo

Jonsgård

19. *Per Holm* f. 1821 10/3 d. 1912 10/9 kronolänsman (Jg: 6)
g. 1857 28/6 m. *Karin Persdotter* f. 1827 5/8 d. 1912 24/6 fr.
Strand
s. *Jöns Ulrik* f. 1859 6/12 d. 1924 16/2
s. *Per Helmer* f. 1861 18/4 d. 1863 28/10
d. *Brita Margareta Augusta* f. 1862 8/8 d. 1938 13/10
g. m. översten *Johan Oskar Nestor Aspgren* f. 1847 27/3
d. 1922 24/7
d. *Ingeborg Kristina* f. 1865 14/2 d. 1885 13/1
20. *Jöns Ulrik Holm* f. 1859 6/12 d. 1924 16/2 agronom, lands-
tingsman, riksdagsman RVO
g. 1901 21/8 m. *Ada Elisabet Olsson* f. 1881 24/12 d. 1953 4/5
fr. Bredgård
d. *Karin* f. 1902 28/6 g. m. civiling. *Per Staaff*, Stockholm
d. *Ingeborg* f. 1903 31/7
s. *Per Ulrik* f. 1904 19/10
d. *Brita* f. 1906 6/3 g. m. gaardsbruker *Christian Holmen*,
Vestre Aker, Norge
s. *Erik* f. 1908 14/4 d. 1955
d. *Ingrid* f. 1913 18/5
21. *Gunnar Holmen* f. 1897 21/12 skogsinspektör fr. Vestre Aker,
Norge
g. 1925 16/8 m. *Ingeborg Holm* f. 1903 31/7
s. *Hilmar* f. 1926 29/12 fil. kand. g. m.
Ulla-Britta Bengtsson f. 1928 17/9
d. *Karin*
d. *Gunvor* f. 1928 29/11
d. *Johanna Elisabet*
d. *Anne* f. 1931 12/6 d. 1942 26/2
d. *Kirsten Birgitte* f. 1933 31/3
22. *Per Ulrik Holm* f. 1904 19/10 lantbrukare
g. 1936 6/9 m. *Ingeborg Viktoria (Tora) Mårtensson* f. 1911
18/3 fr. Frostviken
d. *Anna Elisabet* f. 1937 24/7
s. *Per Jonas Ulrik* f. 1939 27/5
s. *Per Christer* f. 1942 10/3
d. *Brita Ingeborg Torild* f. 1945 2/7
23. *Erik Holm* f. 1908 14/4 d. 1955 skogsmästare
g. 1937 26/6 m. *Karin Margareta Lindén* f. 1915 1/7 fr. Ulriksfors
s. *Lars Ulrik* f. 1939 13/9
d. *Eva Elisabet* f. 1943 24/2

s. Greger Ingvar f. 1946 26/11

24. *Måns Zakrisson* f. 1916 12/2 (Brk:14)
g. 1943 17/4 m. *Ingrid Holm* f. 1913 18/5
s. *Björn Olof Gerhard* f. 1943 6/10
s. *Kjell Greger Måns* f. 1945 25/6
s. *Per Ulrik Grels* f. 1951 22/6

Brosve.

25. *Isak Mattsson Strömstedt* f. 1743 29/6 (Jg: 3)
g. m. *Märet Andersdotter* f. 1746 d. 1821 10/1 fr. Fyrås
"död af hetta i badstuga"
s. *Anders* f. 1780 1/5
s. *Isak* f. 1782 25/10
s. *Olof* f. 1785 7/5
26. *Anders Isaksson* f. 1780 1/5 d. 1836 16/10
g. m. *Gölin Ersdotter* f. 1780 3/2 d. 1859 fr. Renån
s. *Isak* f. 1809 22/10
s. *Erik* f. 1812 23/4
s. *Anders* f. 1815 24/9
27. *Erik Andersson* f. 1812 23/4 d. 1892 19/5
g. m. *Maria Andersdotter* f. 1814 1/4 (Gä: 20)
d. *Juliana* f. 1839 7/8
s. *Anders* f. 1841 19/5
s. *Erik* f. 1844 8/1
s. *Zakris* f. 1846 27/5
28. *Anders Andersson* f. 1815 24/9
g. 1841 3/1 m. *Stina Olofsdotter* f. 1816 16/1 fr. Lorås
d. *Gölin* f. 1841 16/12
s. *Olof* f. 1843 19/4
d. *Elin* f. 1846 6/2
d. *Stina* f. 1848 1/5
s. *Anders* f. 1851 23/10
d. *Karin* f. 1855 14/9
s. *Eric* f. 1859 9/11
29. *Anders Andersson* f. 1851 23/10
g. m. *Katarina Magdalena Nilsdotter* f. 1864 12/11 fr. Bygdeå
d. *Hilma Kristina Josefina* f. 1887 31/12

Jonsgård

30. *Eric Andersson* f. 1859 9/11
g. m. *Lucia Månsdotter* f. 1866 23/6
d. *Kristina* f. 1885 1/10
d. *Magdalena* f. 1887 29/3
s. *Anders Magnus* f. 1891 4/6
31. *Sven (Persson) Bergström* f. 1858 4/4
g. m. *Lisa Kajsa Persson* f. 1870 14/6 fr. Grelsgård
s. *Per* f. 1892 20/3
s. *Mattias* f. 1894 27/2
s. *Karl* f. 1896 1/1
s. *Sven* f. 1898 3/10
d. *Anna Ingeborg* f. 1901 16/11
32. *Per (Svensson) Bergström* f. 1892 20/3
g. 1917 23/6 m. *Emma Kristina Sundin* f. 1894 14/8 fr. Hammerdal
s. *Sven Rune* f. 1918 29/6
s. *Erik Holger* f. 1920 6/9
d. *Anna Lisa* f. 1923 20/10
d. *Emma Ingeborg* f. 1925 17/11
s. *Karl Ingvar* f. 1928 21/12
33. *Mattias (Svensson) Bergström* f. 1894 27/2
g. 1925 12/4 m. *Karin Ingeborg Garnäs* f. 1904 1/2 fr. Borgsjö
s. *Sven Bo* f. 1926 10/2 jägmästare g. 1954 28/12 m. Ragna Södergren fr. Bromma
34. *Mårten Zackrisson* f. 1840 19/9 (Gä: 21)
g. m. *Elin Andersdotter* f. 1846 6/2
s. *Anders* f. 1873 19/3
d. *Kristina* f. 1875 13/8
s. *Zakarias* f. 1878 5/2
s. *Mårten* f. 1881 27/2
s. *Erik* f. 1884 15/1
d. *Karin* f. 1888 4/7
35. *Anders Andersson* f. 1854 14/5 fr. Frostviken
g. m. *Anna Nilsdotter* f. 1859 22/11 (Grlg: 47)
s. *Anders* f. 1887 14/1
s. *Nils Olof* f. 1889 29/7 d. 1905 2/7
d. *Anna Kristina* f. 1892 8/2 d. 1893 12/9
d. *Anna Seriana* f. 1894 24/5
d. *Karin Elisabet* f. 1898 23/3

Jonsgård nr 2, Fänriksbostället.

36. *Olof Andersson* f. 1765 20/3 d. 1813 19/3
g. 1803 m. *Brita Mårtensdotter* f. 1780 14/6
s. *Anders* f. 1804 5/7
d. *Anna* f. 1806 14/5
s. *Hans* f. 1808 8/10
d. *Gunhild* f. 1811 28/2
37. *Erik Ersson* f. 1790 1/9 d. 1868 12/11 fr. *Tullingsås*
g. m. *Anna Ersdotter* f. 1791 d. 1849 17/2 fr. *Finnvattnet*
s. *Erik* f. 1815 8/10
s. *Anders* f. 1817 13/4
d. *Valborg* f. 1819 10/8
s. *Sven* f. 1821 10/10
d. *Juditta* f. 1823 12/9
s. *Nils* f. 1826 16/1
s. *Jöns* f. 1828 24/6
d. *Anna* f. 1830 2/9
d. *Maja Christina* f. 1833 19/7
d. *Brita* f. 1834 9/7 d. 1844 9/2
38. *Per Jonsson* f. 1813 17/4
g. m. *Kerstin Olofsdotter* f. 1805 5/6 fr. *Hammerdal*
s. *Jonas* f. 1833 5/6
s. *Olof* f. 1835 6/11
d. *Ingeborg* f. 1839 2/1
flyttade 1841 till *Häggensås*
39. *Eric Persson* f. 1835 9/1
g. m. *Anna Ersdotter* f. 1830 25/3
d. *Brita* f. 1860 22/3
d. *Anna* f. 1861 10/7
d. *Maria* f. 1863 12/9
s. *Erik* f. 1865 13/1
s. *Per* f. 1866 2/3
s. *Erik* f. 1869 1/3
40. *Per Ersson* f. 1866 2/3
g. m. *Lucia Carlsdotter* f. 1873 12/10
d. *Anna* f. 1892 12/3
s. *Carl* f. 1894 24/4
d. *Gunilla* f. 1896 9/3
d. *Elisabet* f. 1898 11/5
d. *Lucia* f. 1900 17/7

Jonsgård

- d. Ingeborg f. 1902 24/8
s. Eric f. 1905 18/3
41. *Per Persson Häggström* f. 1859 14/7
g. m. *Maria Ersdotter* f. 1863 12/9 (Jg: 39)
d. Kristina f. 1884 2/7
d. Anna Erika f. 1887 5/2
d. Märta Juditta f. 1889 10/8
s. Per Elias f. 1892 16/4 d. 1892 26/4
d. Maria Elisabet f. 1893 27/4
d. Birgitta Linnea f. 1895 31/7
s. Per Erik f. 1898 22/2
s. Karl Elias f. 1900 26/2
d. Ingeborg f. 1902 27/7
d. Johanna Ellida f. 1907 10/2
42. *Jacob Emil Sjödin* f. 1883 20/10 fr. Ramsele
g. 1. 1913 m. *Gertrud Kristina Mattsdotter* f. 1889 18/11 d. 1918 21/9 fr. Risselås
d. Märta Karin Amalia f. 1913 12/9 g. m. Göte Persson, Jonsgård
d. Karin Emilia f. 1915 17/4 d. 1938 19/10
g. 2. 1933 8/7 m. *Hilda Charlotta Persson* f. 1897 10/12 fr. Vilhelmina
43. *Måns Edin* f. 1830 16/2 d. 1888 30/4
g. m. *Magdalena Johansdotter* f. 1830 15/12 d. 1886 13/2
s. Johan f. 1861 10/4
44. *Johan Månsson Edin* f. 1861 10/4
g. m. *Anna Matilda Månsdotter* f. 1866 17/4
s. Magnus f. 1885 15/12
s. Mattias f. 1888 6/10
s. Johan Vilhelm f. 1891 6/11
d. Anna Magdalena f. 1894 6/9
s. Olof Nikolaus f. 1897 6/12 d. 1902 11/10
d. Lucia Katarina }
s. Karl } f. 1900 14/5
d. Maria Kristina f. 1903 6/5
s. Olof Nikolaus f. 1906 7/4
s. Erik f. 1909 20/5

Svaningen

De första nybyggarna i Svaningen var Carl Nilsson f. 1752 från Handög i Lit och dragonen Eric Ersson Wallberg f. 1755 från Viken i Hammerdal. Avskedade dragonen och torparen Erik Högberg från Yxskaftkälen var också med som sökande till rätten att slå sig ner som nybyggare i Svaningen, men då tillståndet beviljades, hade han avlidit, och i hans ställe inträdde Sven Pålsson f. 1757 från Hillsand. Han gifte sig 1796 med Carl Nilssons änka Gunild Persdotter f. 1759. Det är ovisst, om Erik Högberg varit bosatt i Svaningen.

Syn å nybyggeslägheten förrättades den 12 juni 1792 av kronolänsman Johan Gröndahl biträdd av två ojäviga nämndemän, men ansökan kom av någon anledning ej K. B. i Västernorrlands län tillhanda förrän den 19 januari 1799.

Ur ansökan må anföras: "Vi smickra oss med det glada hopp, att denna vår begäran vinner Nådgünstigt bifall, hälst vi numera under de förflutna år, vi såsom torpare dessa lägenheter åbodt, hunnit desamma så vidt upodla, att med erhållande af några frihetsår, vi därför til Kongl. Majts och Kronans förmon vanlig afgift oss åtaga kunna". Ansökan gällde upptagande av nytt hemman.

Enligt syneprotokollet skulle nybygget anläggas vid den s. k. Svaningssjön vid Ströms Vattudal 7 mil från Ströms kyrka. Skattefisket där tillhörde föraren Bengt Löfgren och nämndemannen Olof Andersson i Tullingsås. Om nybygget anlades där, anhöll dessa, att dem ej måtte tillfogas något intrång i deras avradsfiske i Svaningssjön och några småsjöar, också intagna i deras skattefiske. Byggnadsplatsen var belägen på södra sidan om sjön på ett näs nedanför ett berg. Den lutade åt öster mot sjön. Jordmånen var vit mjäla och röd sandmylla å lös botten sådan som fanns överallt i fjälltrakten. Marken var stenbunden med större och mindre klapperstenar. Såväl byggstället som de blivande åkerfälten var bevuxna med stor granskog, som var tjänlig till hustimmer. Till slätterland utsynades följande lägenheter: Ögelströmsmyren 16 lass, Bergmyren 9 lass, Aborrattenmyren 12 lass, Lars Larsvattenmyren 6 lass, på två små myrar däromkring 12 lass, Tjärnslåttern 8 lass, norr om byggnadsplatsen 12 lass, Svaningsmyren 3 lass, Öijmyren 1 lass, väster om Svaningssjön 6 lass och sö-

der om Torssjön 10 lass, tillsammans 95 lass starrfoder, som kunde bärgas vartannat år.

Synemännen ansåg, att något nytt hemman ej kunde upptagas, såvida det ej kunde uppletas flera slätterlägenheter på framsidan av fjällkanten, men att tvenne torpare kunde slå sig ner här, då de högst kunde föda 4 à 5 kor samt några småfäkskreatur och en häst vardera. För upparbetande av torpen erfordrades 20 frihetsår. Då nybyggarna själva erbjudit sig att anlägga hemman, fann K.B. skäligt lämna sitt bifall hertill, men förunnades dem endast 12 frihetsår.

Då de 12 frihetsåren gått till ända, förrättades ny syn av kronolänsman E. L. Öhrling och nämndemännen Anders Mårtensson i Öhn och Carl Carlsson i Risselås.

Eric Wallberg befanns då ha brutit och hävdad 12 målningar åker med grov röd sandaktig och "brukengerig" jordmån. Från åkern hade forslats bort ungefär 2000 lass sten, som dels lagts i rösen och dels förts ned till sjön. Slättertillgången var ringa och hittills hade å nybygget fötts 1 häst, 6 kor och 20 får och getter. Gården, som låg 30 famnar från gamla tomten, bestod av en ny inredd stuga om ett rum, ett nytt härberge med botten, ett gammalt fähus, ny foderlada med port, ett nytt stall, en gammal kornlada samt badstuga och sjöbod.

Sven Pålsson hade brutit och hävdad 11 målningar åker med samma jordmån som Wallbergs fastän av något finare beskaffenhet. Från åkern hade bortförts omkring 2500 lass sten. Här hade fötts 2 hästar, 9 kor, 20 får och 20 getter. På gården fanns en stuga med 2 rum, ett gammalt och ett alldeles nytt oinrett fähus, ett stall, en kornlada med vedlider, en källarbod, en badstuga och en sjöbod.

Nybygget bestod huvudsakligen av ganska steril, bergig och oländig mark, som var föga lämplig att upparbeta till åker och slätter. Den senare utgjorde fortfarande något över 90 lass starrfoder, som ansågs alldeles otillräckligt, när skavfångsten försvunnit. Då nybygget saknade allt slags fiske, ett alldeles oumbärligt livsmedel, så förordade synemännen till nybyggarnas uppmuntran för deras gjorda och hädanefter fortsatta berömliga arbete ytterligare åtta frihetsår. Av domböckerna framgår, att Eric Wallberg, åtminstone tidvis, arrenderade fiske av förutnämnda Bengt Löfgren och Olof Andersson.

År 1843 upprättade lantmätaren L. A. Burman förslag till skattläggning av nybygget Svaningen enligt Kungl. Brevet d. 20 april 1841. Nybygget omfattade 41.488 tnl 29 kpl, av vilka endast 6936 tnl ansågs vara dugliga. Enligt rågångsbeskrivningen angavs följande råpunkter för Svaninge kronohemman: Lillfjällsrumpen, Raukbäcksröset, Överede, Gräsvattnet, Gråberget, Storbyvattnet, Ögelhättan, Fagerhamn, Tallbergshöjden, Tallberget, Jalsjöberget, Falkenströmsröset, Lillfjällsrumpen. På nybygget kunde bärgas 10 lass hårdvallshö, 7 lass blandfoder och 148 lass starrfoder, varmed kunde framfödas 2 hästar, 9 kor, 3 ungnöt och 60 får och getter. Åkerjorden, som bestod av sandblandad lera på stenig mark, kunde ge 5 tun-

nor korn, då en tredjedel låg i träde. Under medelgoda år kunde man få 4de kornet, men åkern var mycket utsatt för frostsador. Med anledning härav och då slåttern var mycket kringsspridd, vilket medförde ökade bärgningskostnader, föreslog lantmätaren skatten till $\frac{3}{8}$ mtl eller $2\frac{1}{4}$ tnl lappmarkshemman med en skatteränta av 2 rdr 24 skr. Styresmannen för avvitringsverket, förste lantmätaren J. A. Albin, tillstyrkte förslaget, men K. B. fann dock skäligt höja skattetalet till $\frac{1}{2}$ mtl eller 3 tnl lappmarkshemman med en ränta å 3 rdr 16 skr att gäldas fr.o.m. 1848.

Genom utslag den 9 mars 1835 inrymdes Daniel Larsson f. 1802 till hälften, $\frac{1}{8}$ mtl eller $\frac{3}{4}$ tnl, i Per Svenssons hemman. Jöns Andersson f. 1816 inrymdes den 1 juni 1853 i den andra hälften, $\frac{1}{8}$ mtl eller $\frac{3}{4}$ tnl, av nämnda hemman. Daniel Larsson grundade hemmanet Utgården och Jöns Andersson fick stamhemmanet Oppgården, som sedermera som bolagsgård kallades Herrgården. Den 30 juli 1856 inrymdes Lars Jönsson f. 1824 till $\frac{5}{48}$ mtl eller $\frac{5}{8}$ tnl och Erik Jönsson f. 1823 till $\frac{7}{48}$ mtl eller $\frac{7}{8}$ tnl. Lars Jönssons hemman kallades Norrgården eller Goffarsgården och Erik Jönsson fick stamhemmanet Sörgården. Samtliga hemman i Svaningen inköptes av Holm & Burman. Då Erik Jönsson sålde Sörgården omkring 1850 tog han undan en del av Ringsjöhöjden och anlade där ett torp, som övertogs av sönerna. När Jöns Andersson sålde Oppgården slog sig sonen Jöns Jönsson ner som torpare väst i viken. Torpet Svedje eller Sve på Norrgårdens ägor upparbetades av Anders Johansson f. 1814. Torpen Bränna på Norrgården och Djupudden på Oppgården hade anlagts utan att äganderätt förvärvats, och de var ej avsöndrade vid laga skiftet. De fastigheter, som förvärvats av Holm & Burman, övergick i Ströms Trävarubolags ägo. Hernösands Ängsågsbolag var vid laga skiftet ägare av en arvslott i Eric Jönsson Wallbergs torp. Lotten köptes sedan av Ströms Trävarubolag. Nils Andersson erhöll den 20 december 1883 lagfart å fastigheten Svaningen 1^s om $\frac{1}{192}$ mtl eller $\frac{1}{32}$ tnl.

Laga skifte i Svaningen pågick 1889—1894 och förrättades av kommissionslantmätaren L. J. Filipson. Godemän var Olof Olofsson och Per Persson i Tullingsås. Ströms Trävarubolag var ägare till $\frac{661}{224}$ tnl skatt och företrädades av patron P. Holm. Grosshandlare A. N. Versteegh ägde $\frac{4}{224}$ tnl skatt, som under skiftets gång förvärvades av Hernösands Ängsågsbolag. Han representerades av landsfiskal J. G. Sjödin. Nils Andersson, som var ägare av torpet Svedje om 50 kvadratrevor, ägde $\frac{7}{224}$ tnl skatt. Torparna Erik Andersson, Erik Ersson och Petter Ersson ägde torplägenheter i Ringsjöhöjden, den förstnämnda 100 kvadratrevor och bröderna Erik och Petter Ersson vardera 100 malingar. Dessutom hade Jöns Jönsson ett torp om 100 malingar i Västavika.

Vid första sammanträdet bestred Ströms Trävarubolag med stöd av § 13 i Skiftesstadgan av den 9 november 1866 sökanden A. N. Ver-

steeghs rätt att påkalla laga skifte, då han endast ägde $1/168$ av hela samfälligheten. Avsikten med ansökan, framhöll ombudet, tycktes vara att bringa de övriga delägarna i onödiga och ruinerande kostnader. Dessa borde bestridas av sökanden själv. K. B. fäste ej något avseende vid den gjorda protesten.

Vid det första sammanträdet, som hölls den 17 juni 1889 uppskötts på begäran av patron Holm förrättningens början till efter slåttertiden.

Vid sammanträdet den 18 september 1891 påpekades, att rågången mellan Svaningen och Mur- och Gåxsjö-fjälls skattefjäll var otydlig och sträckningen på marken ej i enlighet med byns rågångskarta. Ny rågång skulle uppgås. Kronombud för skattefjällen var länsman Joh. Gårdin och ombud för Ströms Trävarubolag inspektör Axel Berg. Man kom överens om att rågången skulle stakas rak, rösläggas och upphuggas mellan röserna vid Gräsvattnet och Gråberget, som båda var ostridiga märken. 1892 inträdde Hernösands Ängsågsbolag som skiftesdelägare efter A. N. Versteegh. Bolaget företrädde då av inspektör Olof Vikberg. 1893 hade Ströms Trävarubolag köpt Erik Anderssons torp om 100 kvadratrevor.

På sammanträdet den 22 april 1893 bestämdes, att all mark, som vid graderingen åsattes gradtalen 1—4, 5 skulle anses som inrösningsjord, och all övrig mark med undantag av impediment och så oduglig mark, att den ej kunde graderas, skulle räknas som avrösningsjord. Ägora fördelades efter skattetalet: för Ströms Trävarubolag $661/224$, för Hernösands Ängsågsbolag $4/224$ och för Nils Andersson jämte 50 kvadratrevor $7/224$ skattetunnland. Samtliga torpare skulle få lämplig figur omkring sina hus och inägor. Erik och Petter Ersson i Ringsjöhöjden fick vardera 100 målningar = 8,1239 hektar. Jöns Jönsson fick lika mycket i Västavika och Nils Andersson skulle för 50 kvadratrevor få 4,4075 har. Hernösands Ängsågsbolag skulle ej tilldelas några inägor och skiftet lades ut efter gränsen till Lidsjöbergs by från Gärdsjön till Bireballsberget. Nils Andersson fick också sina ägor i ett skifte men tilldelades jord endast efter skattetalet. Nu fastställdes också undantagen. Dessa var

- a) båthusplats väster om magasinet vid ångbåtsbryggan 4 ar
- b) såg- och kvarnplats 25 ar
- c) väg från båthusplatsen till Höjden
- d) väg från båthusplatsen till Nils Anderssons torp
- e) väg från byvägen till såg- och kvarnplatsen
- f) väg över Västervågsede från Svaningen till Gärdsjön

Samtliga vägar skulle ha en bredd av 4 m. Skiftena skulle tillträdas så snart skiftet vunnit laga kraft. För framforsling av ved, timmer och foder ävensom för transport av kreatur ägde delägarna rätt att färdas över varandras skiften, dock mot skyldighet att ersätta den skada, som därigenom förorsakades på växande skog och gröda.

Ur skifteshandlingarna meddelas här ett sammandrag av de särskilda ägoslagen.

Svaningen

	har	ar	m ²	uppskattn.	har	ar	m ²	dm ²
Tomt, åker o. dyl.	26	66	50	»	12	9	16	79
Äng	7	82	80	»	3	97	49	30
Odlingsmark	80	81	50	»	29	15	—	11
Summa inrösn.jord	109	30	80	»	45	21	66	20
Avrösningsjord	17580	21	60	»	634	48	19	15
Impediment	4506	35	50					
Totalsumma	22195	87	90	»	679	69	85	35

Arealen beräknad i gamla ytmåttet.

Tomter, åker o. dyl	41 tnl	27,6 kpl
Äng	15 »	27,4 »
Odlingsmark	163 »	22,6 »
Summa inrösningsjord	221 »	13,6 »
Avrösningsjord	35612 »	7,8 »
Impediment	9128 »	16,7 »
Summa	44962 »	6,1 »
Totalsumma	45.183 »	19,7 »

I denna sammanställning utgör den uppskattade arealen 679 har 69 ar 85 m² 35 dm². Vid fördelningen av arealen och vid likvidens erläggande redovisas en uppskattad areal av 678 har 60 ar 56 m² 10 dm² och skillnaden 1 har 9 ar 31 m² 25 dm² utgör de gemensamma undantagen. Samma överensstämmelse råder inte mellan övriga uppgifter i de båda fallen, vilket i stort sett beror på att uppgifterna om impedimenten är olika.

Ströms Trävarubolags hemman Litt A om 661/224 tnl skatt Reg. nr 1²

	har	ar	m ²	uppskattn.	har	ar	m ²	dm ²
Inrösningsjord								
Tomter, åker	14	80	70	»	9	79	63	58
Äng	4	94	80	»	2	83	98	95
Odlingsmark	69	55	20	»	25	46	83	67
Summa	89	30	70	»	38	10	46	20
Avrösningsjord	17401	4	65	»	623	5	84	80
Impediment	483	70	40					
Hela arealen	17994	5	75	»	661	16	31	—

I gammalt mått

Inrösningsjord	180 tnl	29,1 kpl
Avrösningsjord	35249 »	9,6 »
Impediment	979 »	26,9 »
Summa	36410 »	1,6 »

Svaningen

Hernösands Ängsägobolags hemman Litt B om 4/224 tnl skatt Reg. nr 1³

	har	ar	m ²	uppskattn.	har	ar	m ²	dm ²
Avrösningsjord	49	74	90		4	3	93	19
Impediment	4	3	—					
Summa	53	77	90		4	3	93	19

I gammalt mått

Avrösningsjord	100 tnl	24,8 kpl
Impediment	8 »	17,6 »
Summa	109 »	10,4 »

Nils Anderssons hemman Litt C 7/224 tnl skatt Reg. nr 1⁴

Ägaren äger rätt att bo kvar.

Tomter, åker	2	10	60	uppskattn.	75	77	11
Äng		7	40	»	1	85	—
Odlingsmark	1	71	20	»	50	11	11
Summa	3	89	20	»	1	27	22
Avrösningsjord	113	93	5	»	5	79	14
Impediment	8	48	30				87
Summa	126	30	55	»	7	6	88

I gammalt mått

Inrösningsjord	7 tnl	28,3 kpl
Avrösningsjord	230 »	25,2 »
Impediment	17 »	5,9 »
Summa	255 »	27,4 »

Erik Erssons torp Litt A:a reg. nr 1¹⁰ om 100 mälningar

	har	ar	m ²	uppskattn.	har	ar	m ²	dm ²
Inrösningsjord								
Tomt	2	3	80	»	—	77	13	74
Äng	1	16	10	»		45	50	47
Odlingsmark	3	7	80	»		92	25	70
Summa	6	27	70	»	2	14	89	91
Avrösningsjord	1	81	10		—	23	47	13
Impediment		3	60					
Summa	1	84	70		—	23	47	13

I gammalt mått

Inrösningsjord	12 tnl	22,9 kpl
Avrösningsjord	3 »	21,4 »
Impediment		2,31 »
Summa	16 »	14,6 »

Svaningen

Torplägenheten Litt A:a 8 har 12 ar 40 m² eller 16 tnl 14,6 kpl eller 100 målingar.

Petter Erssons torp Litt A:b Reg. nr 1¹¹ om 100 målingar

Inrösningsjord	har	ar	m ²		har	ar	m ²	dm ²
Tomt, åker		35		uppskattn.	—	14	—	—
Äng		14	50	»		4	83	33
Odlingsmark	2	78	50	»		82	16	43
Summa	3	28	—		1	—	99	76
Avrösningsjord	4	82	90	»		65	64	24
Impediment		1	50					
Summa	4	84	40	»		65	64	24

I gammalt mått

Inrösningsjord	6 tnl	20,6 kpl
Avrösningsjord	9 »	2,5 »
Impediment		23,5 »
Summa	16 »	14,6 »

Torplägenheten Litt A:b 8 har 12 ar 40 m² eller 16 tnl 14,6 kpl eller 100 målingar.

Jöns Jönssons torp Litt A:c Reg. nr 1¹² om 100 målingar

Inrösningsjord	har	ar	m ²		har	ar	m ²	dm ²
Tomt, åker	1	10	50	uppskattn.	—	48	57	33
Äng	1	24	20	»	—	47	45	50
Odlingsmark	2	88	40	»	1	4	26	83
Summa	5	23	10	»	2	—	29	66
Avrösningsjord	2	88	20	»	—	28	13	12
Impediment		1	10					
Summa	2	89	30	»	—	28	13	12

I gammalt mått

Inrösningsjord	10 tnl	19,1 kpl
Avrösningsjord	5 »	26,8 »
Impediment		0,7 »
Summa	16 »	14,6 »

Torplägenheten Litt A:c 8 har 12 ar 40 m² eller 16 tnl 14,6 kpl eller 100 målingar.

Den verkställda stakningen av rågången mellan Svaningen och Mur- och Gåxsjöfjälls skattefjäll kostade sammanlagt 103:30 kr. Hälften bekostades av kronan o. hälften av byn. Stakningen av 13,05

Svaningen

km à 6:— kr belöpte sig på 98:30 kr. Förrättningsmannen beräknade 5:— kr i arvode för halv sammanträdesdag.

Hela kostnaden för laga skiftet uppgick till 25.972:75 kr och kostnaden fördelades efter uppskattade hektar sålunda:

Ströms Trävarubolag för uppskattade	661.163100	har	25.305:23	kr
Hernösands Ängsågsbolag	»	4,039319	»	154:58 »
Nils Andersson	»	7,068809	»	270:54 »
Erik Ersson	»	2,383704	»	91:22 »
Petter Ersson	»	1,666400	»	63:77 »
Jöns Jönsson	»	2,284278	»	87:42 »

Ströms Trävarubolag såldes 1911 till Rökconcernen och 1937 förvärvade Holmens Bruk och Fabriks AB samtliga skogar i Svaningen. År 1917 gjordes en ägostyckning av Nils Anderssons hemman Litt C. Det styckades i två lotter. Litt Ca med registernummer 1¹⁵ omfattade 3,8130 har inrösningsjord, 100,6820 har avrösningsjord och 8,4830 har impediment. I denna areal har inräknats avsöndringen Skyddskilen 14,80 har. Litt Cb 1¹⁶ fick 0,0740 har inrösningsjord och 13,2485 har avrösningsjord.

Den 31 december 1943 hade Svaningen med Ringsjöhöjden 127 invånare (70 män och 57 kvinnor).

Hemmanet Sörgården, »Söat» om 1½ tnl skatt

1. *Erik Ersson Wallberg* f. 1755 d. 1845 28/3 fr. Viken i Hamnerdal g. m. *Anna Persdotter* f. 1757 22/10 d. 1844 7/10 (A:1)
 - s. *Eric* f. 1789 2/4 flyttade först till Fågelberget och sedan till Sjulsåsen
 - s. *Petter* f. 1792 17/2 d. 1816 10/10
 - s. *Jöns* f. 1794 3/9
 - s. *Hans* f. 1796 1/12 d. 1816 10/10
 - s. *Mikael* f. 1799 14/6
 - s. *Johan* f. 1805 Lif, kontingentborgare (Grlg: 52)

Sönerna Petter och Hans drunknade "under en grufvelig stormvind på den så kallade Thorsfjärden" efter en jakt- och fiskefärd vid Stråkan. Man fann endast spillror av deras båt.

2. *Jöns Ersson* f. 1794 3/9 d. 1839 16/1
g. 1822 m. *Lisa Larsdotter* f. 1800 19/7 d. 1881 23/12 fr. Ringvattnet
 - s. *Eric* f. 1823 18/2 slog sig ner på Ringsjöhöjden
 - s. *Lars* f. 1824 23/12
 - s. *Petter* f. 1829 2/9 d. 1892 25/2 faktor i Ströms Trävarubolag, bosatt i Draganäs (Gds: 9)
 - s. *Jöns* f. 1832 5/2 d. 1870 28/2
 - d. *Anna Märtha* f. 1837 5/2 g. m. *Matts Johansson* i Fågelberget

Lisa Larsdotter var känd som en ovanligt duktig och rådig kvinna. Det berättas, att hon en gång bakade oblat av barkmjöl, när prästen, som var ute i sockenbud, saknade nattvardsbröd.

Hemmanet delades. Bröderna Lars och Jöns fick $\frac{5}{48}$ mtl och byggde Norrgården. Jöns dog ogift och Lars övertog hans del. Erik behöll Sörgården om $\frac{7}{48}$ mtl. Då han sålde till Holm & Burman tog han undan en del av Ringsjöhöjden och anlade där ett torp.

Brukare av Sörgården

3. *Daniel Danielsson* f. 1842 13/9 d. 1919 3/8 faktor (Sv: 30)
g. m. *Sara Brita Pehrsson* f. 1843 23/9 d. 1916 fr. Tåsjö
d. Katarina Margareta f. 1867 16/9
d. Märtha f. 1870 16/3 emigrerade till USA
d. Brita Erika f. 1880 15/4
4. *Erik Axel Danielsson* f. 1890 27/5 (Hs: 72)
g. m. *Lydia Kristina Nordström* f. 1891 20/7
s. Axel Holger f. 1916 16/6
d. Alfild f. 1917 31/12
Brukade hemmanet 1916—1941 och flyttade sedan till Nyby i Lit.
5. *Nils Kristoffer Danielsson* f. 1895 15/3
g. 1922 1/10 m. *Hedvig Matilda Eriksson* f. 1898 15/10 (Sv: 56)
d. Sara Birgit f. 1929 20/12
d. Kajsa Gunvor f. 1931 2/5

Torpet Ringsjöhöjden 1¹⁰ och 1¹¹

6. *Eric Jönsson Wallberg* f. 1823 18/2 d. 1899 11/10 (Sv: 2)
g. m. *Catarina Olofsdotter* f. 1817 d. 1884 29/8 fr. Harrsjön
s. Olof f. 1847 24/1 flyttat till Harrsjön
s. Jöns f. 1848 28/5 flyttat till Lidsjöberg
s. Eric f. 1851 4/5
s. Lars f. 1854 4/2 flyttat till Nordli, Norge
d. Lisa Margareta f. 1855 20/7 d. 1894 2/10 (Gds: 5)
s. Petter f. 1857 27/6
d. Brita Katarina f. 1859 9/10 d. 1932 28/1 g. m.
Nils Johan Johansson fr. Småland
s. Daniel f. 1861 8/10 d. 1867 25/10 drunknade, då han skulle vada över Djupvattensån

Torpet Litt Åa Reg. nr 1¹⁰

7. *Eric Ersson Wallberg* f. 1851 4/5 d. 1919 26/10

- g. 1888 28/10 m. *Märta Jonata Strand* f. 1862 24/12 d. 1914 12/1 (Sv: 47)
d. Maria Katarina f. 1889 31/12 d. 1890 25/3

Torpet Litt A:b Reg. nr 1¹¹

8. *Petter Ersson Wallberg* f. 1857 27/6 d. 1934 12/11
g. 1889 3/11 m. *Anna Olofsdotter* f. 1867 18/10 d. 1951 21/1 fr. Laxsjö
s. Erik Emanuel f. 1890 20/8
s. Olof Axel f. 1892 29/10 d. 1919 16/11 drunknade vid Gärdsnäsländet
d. Alma Maria Elisabet f. 1895 27/5 d. 1924 9/11
s. Petter Walfrid f. 1897 1/12
s. Jöns Laurentius f. 1899 15/11
d. Brita Katarina f. 1902 29/6 (Sv: 33)
d. Anna Ulrika f. 1905 29/1 g. m. Vilhelm Östberg, Hagsta Hamrångefjärden
s. Jonas Martin f. 1909 23/1
9. *Erik Emanuel Wallberg* f. 1890 20/8 bosatt i Tullingsås
g. 1919 20/8 m. Karin Nilea Nilsson f. 1898 9/7 fr. Annerstad i Småland
d. Anna Gunhild Katarina f. 1920 31/5
d. Britt Evi Marie f. 1924 19/10
10. *Petter Walfrid Wallberg* f. 1897 1/12
g. m. *Göta Maria Bergqvist* f. 1904 29/3 fr. Draganäs
d. Anna Marie f. 1925 16/12 g. m. Sven Nilsén, Strömsund
s. Per Axel f. 1928 13/2
d. Jenny Teresia f. 1931 11/1 g. m. Nils Erik Valter Nilsson i Sve (Sve: 17)
s. Erik Allan f. 1936 27/3
d. Karin Elsy f. 1938 18/2
s. Bror Åke f. 1940 9/5
s. Kurt Gösta f. 1942 11/10
s. Olof Gunnar f. 1948 9/10
Flyttade från Ringsjöhöjden 1949 och arrenderade Utgården.
11. *Jöns Laurentius Wallberg* f. 1899 15/11 bosatt i Tullingsås
g. 1925 m. Tyra Rebecka Persson f. 1905 27/1
d. Siri f. 1926 3/4 d. 1926 4/4
d. Anny Matilda f. 1927 21/2

Norrgården »Nolat» om 5/8 tnl skatt

12. *Lars Jönsson* f. 1824 23/12 d. 1911 24/11 (Sv: 2)

g. m. *Ingeborg Andersdotter* f. 1856 22/6 d. 1946 25/10
(Sv: 13)

d. *Märta Magdalena* f. 1883 9/10 g. m.

Nils Eriksson Lysén i Hammerdal

d. *Lisa* f. 1885 9/10 g. m. *Zakarias Näsström*, Ringvattnet

Lars Jönsson kallades Lars Goffar och hans gård Goffarsgården. Han var känd för sin ovanliga styrka och ansågs som en stor björnjägare. I sin ungdom var han med om brytningen av kvarnstenar vid Kvarnbergsvattnet och bar då ensam de tunga stenarna på ryggen över edena vid Gäddede och Bågede. Om kvarnstensbrytningen skriver Hülphers i sin beskrivning av Jämtland: "Till dessa berg resa Ströms Bönder om Hösten, sedan Säden är inbärgad, något förr eller efter Micaëlis tid, och arbeta där tills inemot Helgonmässan, då de komma tillbaka, ofta af köld och svårt arbete skadda till hälsan". Det fanns gott om björnar i Svaningen. Under ett år i mitten av 1800-talet dödades i byn 13 björnar. Skattpenningen var 50 rdr.

Lars Jönsson sålde hemmanet till Holm & Burman men bodde kvar som brukare av gården till sin död. Sedan revs husen, och den odlade jorden lades till den gård, som Ströms Trävarubolag använde som bostad för sina tjänstemän. Den kallades Herrgården. På Goffarsgårdens ägor upparbetades torplägenheterna Svedje och Bränna.

Torpet Svedje »Sve»

13. *Anders Johansson* f. 1814 21/1 d. 1888 3/5 drunknade under fiske i Gullösundet

g. 1848 m. *Märet Nilsson* f. 1830 8/1 d. 1924 16/7 fr. Risede

s. *Nils* f. 1851 20/2

d. *Märet* f. 1853 7/12 d. 1881 1/10 (Grlg: 48)

d. *Ingeborg* f. 1856 22/6 (Sv: 12)

d. *Margret* f. 1859 6/2 d. 1936 19/10 g. m. *Jöns Tallqvist*, Strandliden

d. *Gunilla* f. 1861 20/3 d. 1945 23/4

s. *Johan* f. 1863 30/4 d. 1894 18/2

s. *Anders* f. 1865 25/8 d. 1953 30/9

d. *Anna* f. 1870 4/3 d. 1937 24/3 g. m. *Per Wikström*, Håkafot

14. *Nils Andersson* f. 1851 20/2 d. 1909 16/7

g. 1885 24/6 m. *Brita Jönsdotter* f. 1867 6/7 d. 1947 2/10
(Sv: 35)

s. *Anders Emanuel* f. 1886 12/7

d. *Maria Elisabet* f. 1888 16/5

s. *Jöns Ulrik* f. 1890 11/1

s. *Nils Walfrid* f. 1892 14/10

Svaningen

- d. Märta Juliana f. 1895 10/12
 - d. Hulda Margareta f. 1897 2/12
 - s. Johan Oskar f. 1900 14/5
 - d. Ingeborg Gunilla f. 1902 12/2
 - d. Karin Elvira f. 1904 20/7
 - s. Daniel Martin f. 1907 7/5
15. *Anders Johansson* f. 1883 24/1 d. 1919 16/1
g. 1914 m. *Märta Juliana Nilsson* f. 1895 10/12
d. Lydia Gunborg f. 1915 2/5
d. Nelly Martina f. 1917 5/5
16. *Nils Valfrid Nilsson* f. 1892 14/10
g. 1926 10/10 m. *Klara Karolina Larsson* f. 1899 12/8 fr.
Hotagen
d. Britt Karin Siri f. 1931 10/2
- Vid laga skifte den 20 november 1894 blev Nils Andersson ägare till 7/224 tnl skatt Litt C Reg nr 1⁴. Detta hemman delades sedan i Litt C:a reg. nr 1¹⁵ och Litt C:b reg nr 1¹⁶.

Hemmanet Litt C:a Reg. nr 1¹⁵

17. *Jöns Ulrik Nilsson* f. 1890 11/1
g. 1916 28/10 m. *Märta Johanna Eriksson* f. 1892 26/7 fr.
Frostviken
s. Nils Erik Valter f. 1920 13/1 (Sv: 10)
s. Folke Ally Ingemar f. 1925 22/3
18. *Johan Oskar Nilsson* f. 1900 14/5
g. 1940 m. *Sara Elvira Westerlund* f. 1908 5/11 d. 1952 12/4
fr. Tåsjö
s. Nils Sune f. 1943 15/6
d. Ingrid Birgitta Elvira f. 1952 7/3

Hemmanet Litt C:b Reg. nr 1¹⁶

19. *Anders Emanuel Nilsson Rungdal* f. 1886 12/7
g. 1911 1/10 m. *Brita Gunilla Eriksson* f. 1890 13/6 fr. Frost-
viken
d. Brita Ragnhild f. 1912 9/8
s. Erik Valdemar f. 1913 31/12
d. Gunhild Aina f. 1916 17/4
s. Nils Valfrid f. 1919 14/7

Torpet Bränna

20. *Per Persson* f. 1819 30/5 d. 1883 30/9 drunknade under fiske i
Byvattnet

- g. 1842 m. *Brita Andersdotter* f. 1823 d. 1910 5/10 (Sv: 29)
 d. *Margareta* f. 1844 3/8
 s. *Per* f. 1847 1/4
 s. *Anders* f. 1851 12/9
 s. *Sven* f. 1854 24/1 d. 1867 26/8
 d. *Märta Brita* f. 1859 30/9
 d. *Lucia* f. 1863 8/2
21. *Per Persson* f. 1847 1/4 d. 1923
 g. 1874 4/10 m. *Brita Katarina Andersdotter* f. 1851 30/7 d. 1878 31/8 (Sv: 47)
 d. *Brita Erika* f. 1875 29/11 d. 1920 29/4 g. m. *Anders Engström, Gärdviken*
 d. *Märta Juliana* f. 1878 24/8 d. 1943 g. m. *Anders Vikander, Äspnäs*
22. *Anders Persson* f. 1851 12/9 d. 1938 21/4
 g. 1882 10/9 m. *Gunilla Andersdotter* f. 1861 30/3 d. 1945 22/4
 Torpet Bränna upparbetades av *Per Persson* f. 1819. Då det ej var avsöndrat, då stamhemmanet såldes, blev Ströms Trävarubolag ägare. En av brukarna av torpet var värmlänningen *Jon Jönsson*. Han var en stordrivare, som körde i skogen med 4 å 5 hästar om vintrarna. Det berättas, att hans hustru *Greta* från Häggenås var en riktig "hästkarl", men så hade hon också som ung kört foror mellan Östersund och Ström.
23. *Nils Hallstensson* f. 1857 13/1 d. 1907 28/8 fr. Hvitsand, Värmland
 g. 1886 10/7 m. *Katarina Margareta Danielsdotter* f. 1867 16/9
 s. *Daniel* f. 1887 10/12
 s. *Emil* f. 1890 10/12 d. 1909 26/12
 d. *Brita Hildegard* f. 1893 6/3
 s. *Erik Walfrid* f. 1895 18/5
 d. *Sara Maria* f. 1897 30/12 d. 1916 26/6
 s. *Nils Oscar* f. 1900 5/9
 s. *Viktor Lennart* f. 1903 12/3
 d. *Märta Ingeborg* f. 1905 28/3
 d. *Anna Margareta* f. 1907 7/12
24. *Daniel Nilsson (Hallsten)* f. 1887 10/12 d. 1944 4/3
 g. 1919 m. *Märta Elvira Nordström* f. 1897 7/4
 s. *Nils Gunnar* f. 1920 14/3
 s. *Jakob Alexander Daniel* f. 1930 12/12
 s. *Karl* }
 d. *Karin Elvira* } f. 1934 10/5 d. 1934 14/5

25. *Olof Andersson* f. 1860 13/6 d. 1946 25/8
g. 1917 1/9 m. änkan *Katarina Margareta Danielsdotter* f.
1867 16/9

Hemmanet Oppgården om 1½ tnl skatt

Namnet Herrgården kom i bruk, när gården användes som bostad för bolagstjänstemännen.

26. *Carl Nilsson* f. 1752 d. 1795 begr. 22/2 fr. Handog i Lit
g. m. *Gunild Persdotter* f. 1755 10/3 d. 1849 24/3 (A: 1)
s. *Pehr* f. 1788 d. 1818 14/12
d. *Märeta* f. 1794 8/8
27. *Sven Pålsson* f. 1757 22/3 d. 1822 3/11 (Hs: 41)
g. 1796 m. änkan *Gunild Persdotter* f. 1755 10/3 d. 1849 24/3
28. *Pehr Carlsson* f. 1788 d. 1818 14/12 "skjuten på en Björnjagt
och efter 3 timmar afl." g. 1814 30/1 m. *Segrin Svensdotter*
f. 1789 fr. Vedjeön
s. *Sven* f. 1814 18/8
s. *Carl* f. 1817 1/1
s. *Per* f. 1818 7/4

Pehr Carlsson tillträdde hemman i Vedjeön och Oppgården övertogs av

29. *Per Svensson* f. 1794 8/8 broder till *Segrin Svensdotter* f. 1789
g. 1815 m. *Märeta Carlsdotter* f. 1794 8/8
s. *Sven* f. 1817 21/5
s. *Per* f. 1819 30/5 (Sv: 20) Bränna
d. *Gunild* f. 1821 21/5
d. *Karin* f. 1823 18/4
s. *Carl* f. 1826 1/1
s. *Olof* f. 1827 1/6
s. *Sven* f. 1833 17/9
d. *Märet* f. 1836 5/11

År 1835 övertog *Daniel Larsson* hälften av *Per Svenssons* hemman och grundade

Hemmanet Utgården om ¾ tnl skatt

30. *Daniel Larsson* f. 1802 25/11 d. 1875 10/7 fr. Ringvattnet
g. 1834 23/3 m. *Karin Svensdotter* f. 1805 4/10 d. 1900 4/5
(Gds: 2)
s. *Sven* f. 1836 20/5 Strömlund
d. *Margareta* f. 1838 21/10 d. 1918 4/12 g. m.
Jöns Jönsson i Västavika
s. *Lars* f. 1841 6/1

- s. Daniel f. 1842 13/9 (Sv: 3)
- s. Mikael f. 1844 4/11 Sandell (Hs: 78)
- s. Mårten f. 1848 26/1

Sönerna Lars, Daniel och Mårten köpte resp. $15/48$, $15/48$ och $6/48$ tnl skatt. Lars och Daniel betalade vardera 500 rdr och Mårten 200 rdr. Lars övertog sedan brödernas delar.

31. *Sven Danielsson Strömlund* f. 1836 20/5 d. 1914 20/5 roteskol-lärare och kateket
g. 1867 m. *Maria Brita Göransdotter* f. 1846 1/7 d. 1923 5/6 fr. Öjarn
d. Karin
Flyttade till Delsbo 1869.
32. *Lars Danielsson* f. 1841 6/1 d. 1894 27/1
g. m. *Brita Gabrielsdotter* f. 1857 14/11 d. 1929 27/3
d. Eva Erika f. 1879 28/1 g. m. Karl Edlund fr. Hammerdal
s. Daniel f. 1884 8/6 d. 1949 16/7 i Oslo
s. Mikael f. 1886 27/12
d. Karin f. 1889 15/10 emigrerade till U.S.A.
s. Lars f. 1892 1/10 d. 1940 23/1
d. Hulda Jenny Frideborg f. 1896 6/3
Lars Danielsson sålde hemmanet till Holm & Burman.
33. *Mikael Larsson* f. 1886 27/11 Skogsfaktor, bebor Berget
g. 1926 5/9 m. *Brita Katarina Wallberg* f. 1902 29/6 (Sv: 6)
34. *Mårten Danielsson* f. 1848 26/1 emigrerade till U.S.A.
g. 1871 m. *Eva Lisa Mikaelsson* f. 1854 15/1 d. 1928 8/2 i U.S.A.
s. Daniel f. 1872 7/10
s. Mikael f. 1875 29/9
d. Karin f. 1877 26/8
s. Mårten f. 1880 12/5
d. Eva f. 1882 17/4
s. Lars f. 1884 13/7
s. Sven f. 1886 13/3
Mårten Danielsson flyttade ut och grundade torpet Berget. 1883 sålde han sin del i hemmanet och med detta torpet till sin broder Lars. 1887 emigrerade han med sin familj till U.S.A.
Per Svenssons återstående del i stamhemmanet Oppgården över-togs av
35. *Anders Jönsson* f. 1781 d. 1805 24/4 fr. Järvsand, Alanäs
g. m. *Margareta Mikaelsson* f. 1785 15/3 d. 1870 21/12 fr. Gubbhögen
d. Lucia f. 1813 8/12

- s. Jöns f. 1816 17/10
- d. Juliana f. 1819 15/10
- d. Brita Greta f. 1822 23/9
- d. Brita f. 1823 25/12
- 36. Jöns Andersson f. 1816 17/10 d. 1892 7/11
 - g. m. Brita Jonsdotter f. 1817 24/8 d. 1889 17/1 fr. Frostviken
 - d. Margret f. 1840 21/3 d. 1916 10/6 (Hs: 5)
 - s. Jöns f. 1841 16/9
 - d. Lisbet f. 1843 26/9
 - d. Brita f. 1846 15/6
 - d. Juliana f. 1849 16/2
 - d. Sara Kajsa f. 1851 24/8
 - d. Lucia f. 1854 26/3
 - d. Ingeborg f. 1857 11/7

Jöns Andersson sålde hemmanet till Holm & Burman och sonen Jöns slog sig ner som torpare väst i viken.

Torpet Västavika Litt A:e Reg. nr 112

- 37. Jöns Jönsson f. 1841 16/9 d. 1903 10/5
 - g. 1866 24/6 m. Margreta Danielsdotter f. 1838 21/10 d. 1913 4/12 (Sv: 14)
 - d. Brita f. 1867 6/7 d. 1947 2/10
 - d. Karin f. 1869 23/3 emigrerade 1887 till U.S.A.
 - d. Ingeborg f. 1871 30/7 d. 1933 24/1
 - s. Jöns f. 1874 30/1 d. 1896 13/6 drunknade vid flottning
 - d. Margareta f. 1876 5/10 g. m. handl. Aron Bengtsson, Håkafot
 - d. Juliana Elisabet f. 1878 5/10
 - d. Anna Maria f. 1881 11/12 g. m. Jöns Jonas Nilsson i Risede
- 38. Jöns Andersson f. 1872 25/1 fr. Frostviken
 - g. 1898 1/2 m. Juliana Elisabet Jönsdotter f. 1878 5/10 d. 1952 7/12
 - s. Anders Bernhard f. 1902 15/3
 - s. Jöns Mikael f. 1904 19/11 Svanheim g. m. lär. Brita Ström, Strömsund
 - d. Brita Margreta f. 1906 20/9 g. m. Nils Sörlin, Tåsjö
 - s. Daniel Martin f. 1909 2/5
 - s. Per Gustav f. 1911 15/3
 - s. Sven Georg f. 1916 13/3 fotograf, Stockholm
 - s. Gunnar f. 1918 26/8 Gådefors
- 39. Anders Bernhard Jönsson f. 1902 15/3
 - g. 1932 m. Astrid Emelinda Leonora Olofsson f. 1914 1/4

- d. Gunnbritt Märta Juliana f. 1933 11/1
s. Alf Esbjörn f. 1938 15/6
40. *Daniel Martin Jönsson* f. 1909 2/5
g. m. *Mary Elisabet Mattsson* f. 1917 24/4 (Sv: 55)
s. Sven Martin f. 1937 18/10
41. *Per Gustaf (Jönsson) Nybacke* f. 1911 15/3
g. m. *Maj Gudrun Kristina Blomberg* f. 1913 16/7
d. Gård Margareta f. 1936 19/6
s. Leif Gustaf f. 1940 3/7

Torpet Djupudden

42. *Per Nilsson* f. 1843 23/1 d. 1898 21/12
g. 1867 3/11 m. *Kerstin Zakrisdotter* f. 1837 13/9 d. 1920 12/10
d. Ingeborg Kristina f. 1871 4/2
s. Nils Petter f. 1873 5/12 d. 1920 emigrerade till U.S.A.
s. Zakris f. 1876 21/1
43. *Per Edlund* f. 1876 4/8 fr. Frostviken
g. m. *Brita Barbara Jonsson* f. 1879 4/12 fr. Frostviken
d. Axelina Barbara f. 1900 23/9 g. m. skolvaktmästare
Hjalmar Lund, Strömsund
d. Maria Juliana f. 1903 4/10
d. Olga Evelinda f. 1905 26/3
s. Per Richard f. 1908 7/2
d. Marta Alice f. 1910 1/5
d. Alfa Ingeborg f. 1912 23/12
s. Erik Olof f. 1915 18/3
s. John Fingal f. 1920 14/6
44. *Daniel Olof Rune Nyman* f. 1917 8/6 handelsföreståndare
g. m. Olga Evelinda Edlund f. 1905 26/3
s. Per Rolf Olof f. 1943 20/10
45. *Johan Bernhard Reinhold Andersson* f. 1912 9/1 fr. Frostviken
g. 1935 10/8 m. *Ada Maria Edlund* f. 1914 7/5 fr. Åsele
d. Britt Eva Gunilla f. 1942 22/12
d. Karin Anita Margareta f. 1944 10/1
s. Stig Åke Sören f. 1948 2/2
46. *Anders Ture Lysén* f. 1920 28/4
g. m. *Allie Sofia Eriksson* f. 1934 25/6 fr. Tåsjö
d. Ingrid Märta Elvira f. 1954 26/9

Ringsjöhöjden

Ett torp uppodlades här av Gabriel Olofsson. Han flyttade till Lill-

Svaningen

viken i Alanäs och överlät torpet till sin svåger.

47. *Anders Ersson Strand* f. 1813 24/2 d. 1890 16/5 fr. Alanäs
g. 1850 27/10 m. *Märet Olofsdotter* f. 1822 25/3 d. 1916 25/3
fr. Hammerdal
d. Brita Katrina f. 1851 30/7 (Svg: 21)
s. Erik f. 1853 22/10 ogift
s. Olof f. 1855 9/10 d. 1899 präst i U.S.A.
d. Anna Kristina f. 1858 15/3
s. Anders f. 1861 29/1 d. 1898 22/7
d. Märta Jonata f. 1862 24/12 (Svg: 7)
Sonen Erik sålde torpet till Holm & Burman.

Storbacken

48. *Anders Andersson* f. 1865 25/8 d. 1953 30/9
g. 1894 m. *Anna Lisa Vikström* f. 1873 10/1 d. 1953 12/1
d. *Anna Matilda Dordi* f. 1896 6/11 d. 1933 31/10 g. m.
Erik Hallsten
s. *Anders Johan Alfred* f. 1898 24/1 bosatt Ådalsliden
s. *Karl Hugo Nikolaus* f. 1901 23/4
s. *Jonas Viktor Vincent* f. 1910 22/1 lokalredaktör i LT,
Strömsund
49. *Karl Hugo Nikolaus Andersson* f. 1901 23/4
g. m. *Hulda Viktoria* f. Andersson fr. Gärdviken
50. *Alf Torsten Falk* f. 1923 fr. Frostviken
g. 1950 31/12 m. *Märet Birgitta Lysén* f. 1922 22/5

Hildursborg

51. *Per Kristian Willman* f. 1878 kronojägare fr. Frostviken
g. m. *Hildur Maria Nyman* f. 1889 18/12 (Svg: 59)
d. *Runa* f. 1914 1/5 d. 1914 2/5
s. *Stig* f. 1915 6/5 civilingenjör
s. *Rune* f. 1917 17/2 skogskamrer
s. *Vidar* f. 1919 30/6
52. *Bengt Jonas Ödmark* f. 1891 16/8 kassör fr. Själevad
g. m. *Anna Lovisa Eriksson* f. 1896 15/4 (Svg: 56)
s. *Åke* f. 1916 29/10
s. *Birger* f. 1920 8/5
53. *Valter Nilsson* f. 1910 18/1 handlande
g. m. *Hulda Maria Jarl* f. 1916 30/11
d. *Mona Birgitta* f. 1943 3/10
d. *Karin Elisabet* f. 1952 1/7

Solhem

54. *Per Martin Blomberg* f. 1894 27/2
 g. m. *Hulda Jenny Frideborg Larsson* f. 1896 6/3
 d. *Hjördis* f. 1919 6/8
 d. *Saidy* f. 1921 13/4 posttjänst i Stockholm
 d. *Ulla-Britta* f. 1936 19/10

Vid sågen bodde sågförmannen

55. *Mattias Mattsson* f. 1884 11/3 d. 1953 14/9 fr. Hillsand
 g. m. *Amanda Amundsson* f. 1894 30/1 fr. Frostviken
 d. *Mary Elisabet* f. 1917 24/4 (Sv: 40)

Arrendatorer på Utgårdens:

56. *Johannes Eriksson* f. 1859 4/2 d. 1923 23/1 fr. Glava, Värmland
 g. m. *Kajsa Nilsdotter* f. 1865 5/6 d. 1918 31/8
 d. *Viktoria Kristina* f. 1887 25/2 g. m. tulltjänsteman *Göran Myrhed*, Gäddede
 d. *Johanna Erika* f. 1889 30/6 sjuksköterska (Sv: 60)
 d. *Karolina Elisabet* f. 1891 16/4 g. m. kronojägare *Anders Andersson*
 s. *Erik Gustaf* f. 1893 29/12
 d. *Anna Lovisa* f. 1896 15/4 (Sv: 52)
 d. *Hedvig Matilda* f. 1898 15/10 (Sv: 5)
 d. *Agnes Evelina* f. 1901 13/2 d. 1904 22/1
 d. *Ester Emilia* f. 1903 9/7 g. m. *Herman Sundin*, Stavre
 d. *Berta Viola* f. 1905 20/5
 d. *Agnes Maria* f. 1909 17/7

Arrendetiden 1896—1923

57. *Erik Gustaf Eriksson* f. 1893 29/12
 g. m. *Lilly Ingeborg Blomberg* f. 1899 10/8
 d. *Sonja* f. 1921 22/1
 d. *Kajsa* f. 1924 8/9
 s. *Erik Mikael Johannes* } f. 1929 13/3
 d. *Gudrun Erika Kristina* }
 s. *Bo Gustav* f. 1936 1/3

Arrendetiden 1923—1947

Arrendator på Herrgården

58. *Jonas Anselm Fredrik Hallqvist* f. 1904 25/12 fr. Undersvik
 g. m. *Agnes Frideborg Haglund* f. 1913 20/3 fr. Ytterhogdal
 s. *Tord Johan* f. 1935 11/9
 d. *Ulla Linnéa* f. 1939 19/1
 s. *Sven Erik* f. 1944 19/9
 s. *Nils Åke* f. 1947 3/1

Tjänstemän på Herrgården

59. *Nils Nyman* f. 1845 27/12 d. 1909 24/9 fr. Sunne, Värmland
g. m. *Emilia Sofia Lindberg* f. 1853 11/11 d. 1946 26/11 fr. Finland
s. Oskar Emil f. 1882 30/11 forstmästare
d. Emma Maria Olivia f. 1884 29/10 g. m. inspektör Hans Danielsson, Strömsund
s. Carl Axel f. 1887 7/11
d. Hildur Maria f. 1889 18/12 (Sv: 51)
d. Anna Matilda f. 1892 12/10 sjuksköterska
d. Ida Helfrid f. 1895 17/10 lärarinna, g. m. inspektör Albin Henriksson, Strömsund
60. *Oscar Emil Nyman* f. 1882 30/11 förvaltare
g. 1914 13/9 m. *Johanna Erika Eriksson* f. 1889 30/1 (Sv: 56)
d. Solvig f. 1915 d. 1919 2/12
d. Karin f. 1918 2/9 g. m. doktor Ebbe Cederqvist, Lund
d. Solvig f. 1921 13/6
s. Nils Erik f. 1926 23/1 tandläkare
61. *Carl Andersson* f. smed
g. m. *Lisa Svensdotter* f. 1869 19/8 (Hs: 28)
62. *Carl Axel Nyman* f. 1887 7/11 d. 1941 18/8
g. m. *Anna Juliana Flygt* f. 1895 1/7 fr. Bjuråker
d. Anna-Lisa f. 1923 20/8
d. Gunhild Karin Margareta f. 1926 7/7
s. Nils Axel Börje f. 1932 10/6
63. *Folke Carl Petter Wetterhall* f. 1909 5/7 jägmästare
g. m. *Malin Hallin* f. *Lundström* f. 1910 25/2
s. Anders Georg Hallin f. 1940 17/2
s. Gösta Carl Magnus f. 1946 23/2
64. *Ragnar Hilding Cederstam* f. 1905 20/6 jägmästare
g. 1937 23/5 m. *Elisabet Cecilia Sjöström* f. 1913 22/5
s. Lennart Hilding f. 1938 6/7
d. Kerstin Elisabet f. 1943 17/6
s. Anders Göran f. 1948 1/4
65. *Martin Julius Johansson Stöa* f. 1916 6/1 fr. Särna
g. 1946 29/6 m. *Ingrid Maria Göransson* f. 1924 18/12 fr. Säter.

Blivande hembygdsgård i Ström.

Liggtimrad 2-vånings parstuga med stående lockpanel. Förutvarande mangårdsbyggnad på Johan Wikströms gård i Vedjeön.

Ströms Hembyggsförenings äldre årspublikationer kan ännu erhållas efter beställning hos antingen Ströms Hembygdsförening, Strömsund, postgiro 2 43 30 eller Nordfors Bokhandel, Strömsund.

Årspublikationen 1931 t. o. m. 1943 1:- pr st.

Årspublikationen 1945 t. o. m. 1954 2:50 pr st.

Hela serien 1931—1943 10:-

Hela serien 1945—1955 20:-

} 30:-

1944	Strömsboken, häft.	1	(Alavattnet och Bonäset)	slutsäld.
1945	"	2	(Bonäset och Bredkålen)	
1946	"	3	(Bredkålen och Gärdnäs)	
1947	"	4	(Gärdnäs och Hillsand)	
1948	"	5	(Hillsand och Näxåsen)	
1949	"	6	(Kärnäset)	
1950	"	7	(Kärnäset, Långåsen, Hössjön)	
1951	"	8	(Hössjön, Hössjöberg, Lövberga)	
1952	"	9	(Lövberga, Gärde, Jerilvattnet)	
1953	"	10	(Gärde, Österkålen)	
1954	"	11	(Grelsgård)	

*Bliv medlem
i Ströms Hembygdsförening!*

— Årsavgift 3:— kr. —

POSTGIRO 243 30

Föreningens medlemmar erhåller Strömsbokens häften gratis

Några rader om Ströms Hembygdsförenings verksamhet.

För de medlemmar, som av en eller annan anledning inte äger närmare kännedom om vad som på sistone förekommit inom föreningen eller planeras för den närmaste framtiden, må följande rader tjäna till ledning.

Strömsboken omfattas fortfarande med sådant intresse, att den måste fortsätta att utkomma, trots att dess upphovsman lämnat bygden och följaktligen har det lite besvärligare samla erforderligt stoff. Till bestridande av kostnaderna för årets häfte bidrar ett par intresserade medlemmar i Svaningen med 500 kronor.

Strömsboken ger er antydning om livet i gångna tider, mest om byarnas uppkomst och deras bebyggare. Om våra dagars Ström — natur, arbetsliv och inbyggare — vill den färgfilm, som inspelades åren 1950 och 1951, ge en bild. Kostnaderna för filmen belöpte sig på 25.000 kronor, som tillsköts av kommunalfullmäktige i Alnäs och Ström samt av bolag och enskilda. På sistone har blygsamma försök gjorts att genom bandinspelning även bevara rösterna på kända kommunbor.

Vid årsmötet och ett extra föreningsmöte år 1954 beslöts att med all iver arbeta för uppförandet av en hembygdsgård i Strömsund på en vid Vattudalen vackert belägen tomt, Aspudden, som municipalfullmäktige skänkt hembygdsföreningen. En för ändamålet lämpad, väl bibehållen parbyggnad i Vedjeön har förvärvats under året. I denna torde kunna rymmas huvuddelen av föreningens samlingar, som f. n. förvaras på skilda ställen i eller utanför samhället. Utrymmen kan med sannolikhet påräknas även för sammankomster, servering o. dyl. Kostnaderna för iordningställandet är svåra att beräkna. Ett är dock säkert, att föreningens kassa kommer att bli hårt pressad, och att föreningens medlemmar måste vara beredda att understödja företaget på alla sätt. Önskvärt vore, att gården stode färdig sommaren 1956, eftersom föreningen då bör gå att fira sitt 50-årsjubileum. (Se Ströms Hembygdsfören:s årsskrift 1932).

Av den matrikel, som åtföljer årets Strömsbok, framgår att föreningens medlemsantal är i kraftig tillväxt, mycket tack vare intresserat arbete från medlemmar i byarna. En växande förening innebär ju bl. a. ökat stöd åt föreningens byggnadsplaner och dess strävan att i övrigt vårda sig om hembygdens minnen.

— PRIS 4:— kr. —